

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
سازمان میراث فرهنگی

Reçu CLT | CIH | ITH
Le 24 MARS 2015
N° ..... 0256 .....

*The Iranian Cultural Heritage, Handicrafts and Tourism Organization
Deputyship for Cultural Heritage*

*NATIONAL INVENTORY LIST OF
The Islamic Republic of Iran*

INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE

*The General Office for
Inscription, Conservation & Renovation of
Natural & Intangible Cultural Heritage
2014*

[Handwritten signature]

<i>Reference No.</i>	<i>Name of the Element</i>	<i>Date of Inscription</i>	<i>Scope of the Element</i>
1	Nowrouz	March- 2008	National
2	Rituals and ceremonies of Nīme-ye-Sha'aban, Birth day of Imam Mahdi	July - 2008	National
3	Lāk-tarāshī	August - 2008	Mazandaran Province
4	Radīf of Iranian Music	August- 2008	National
5	Qods Anniversary	August- 2008	National
6	Ramadan Rituals	August- 2008	National
7	Adhan (Islamic Prayer Sumoning) by recited by Master Moazzen-zadeh Ardabili	August- 2008	Ardabil Province
8	Rituals of Yalda Night (1 st Night of Winter)	December -2008	National
9	Pahlevānī and Zūrkhānei Rituals	December -2008	National
10	Mourning rituals of 8 th day of Moharram, Grand Hosseiniyeh of Zanjan	December -2008	Zanjan Province
11	Moharran in Nadūshan Township	January - 2009	Yazd Province
12	Ceremony of Zé Mā Venuv Pīr Shālīārī	February- 2009	Kurdestan Province
13	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Tafresh	February- 2009	Markazi Province
14	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Shiraz	February- 2009	Fars Province
15	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Tehran	February- 2009	Tehran Province
16	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Gazvin	February- 2009	Gazvin Province
17	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Kashan	February- 2009	Esfahan Province
18	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Kashmar	February- 2009	RazaviKhorasan Province
19	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Bushehr	February- 2009	Bushehr
20	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Mash'had	February- 2009	RazaviKhorasan Province
21	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Kazeroon	February- 2009	Fars Province
22	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Ahvaaz	February- 2009	Khuzestan Province
23	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Aراك	February- 2009	Markazi Province
24	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Zanjaan	February- 2009	Zanjaan Province
25	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Gilan	February- 2009	Gilaan Province
26	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Shush	February- 2009	Khuzestan Province
27	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Birjand	February- 2009	Southern Khorasan
28	Ritual Dramatic Art of Ta'ziye in Garmsaar	February- 2009	
29	Art of Termeh Weaving	March- 2009	Kerman
30	Ritual of Wrestling with Chūkkeh in Northern Khorasan and Khorasan-i Razavi	February- 2009	Khorasan

C. J. J. J.

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
سازمان میراث فرهنگی

فهرست آثار ملی ایران

میراث فرهنگی ناملموس

(مصرف و نیازمند پاسداری فوری)

دکترت آند

دکتر و استاد میراث فرهنگی و ملی

۱۳۹۳

شماره ثبت	نام اثر	تاریخ ثبت	استان
۱	نوروز	۸۶/۱۲/۲۷	ملی
۲	آئین ها و مراسم نیمه شعبان	۸۷/۵/۳۰	ملی
۳	لاک تراشی	۸۷/۶/۳۰	مازندران
۴	ردیف های موسیقی ایرانی	۸۷/۶/۳۰	ملی
۵	روز قدس	۸۷/۶/۳۰	ملی
۶	آئین رمضان	۸۷/۶/۳۰	ملی
۷	اذان مرحوم موذن زاده اردبیلی (الف ب ج)	۸۷/۶/۳۰	اردبیل
۸	مراسم شب یلدا	۸۷/۹/۲۹	ملی
۹	آئین های ورزشهای زورخانه ای و پهلوانی (ج ب)	۸۷/۱۰/۱۸	ملی
۱۰	مراسم عزاداری هشتم محرم حسینیة اعظم زنجان	۸۷/۱۰/۱۵	زنجان
۱۱	محرم در ندوشن	۸۷/۱۰/۱۵	یزد
۱۲	مراسم زه ما ونوو پیر شالیاری	۸۷/۱۱/۲۶	کردستان
۱۳	مراسم تعزیه تفرش	۸۷/۱۱/۲۶	مرکزی
۱۴	مراسم تعزیه شیراز	۸۷/۱۱/۲۶	فارس
۱۵	مراسم تعزیه تهران	۸۷/۱۱/۲۶	تهران
۱۶	مراسم تعزیه قزوین	۸۷/۱۱/۲۶	قزوین
۱۷	مراسم تعزیه کاشان	۸۷/۱۱/۲۶	اصفهان
۱۸	مراسم تعزیه کاشمر	۸۷/۱۱/۲۶	خراسان رضوی
۱۹	مراسم تعزیه بوشهر	۸۷/۱۱/۲۶	بوشهر
۲۰	مراسم تعزیه مشهد	۸۷/۱۱/۲۶	خراسان رضوی
۲۱	مراسم تعزیه کازرون	۸۷/۱۱/۲۶	فارس
۲۲	مراسم تعزیه اهواز	۸۷/۱۱/۲۶	خوزستان
۲۳	مراسم تعزیه اراک	۸۷/۱۱/۲۶	مرکزی
۲۴	مراسم تعزیه زنجان	۸۷/۱۱/۲۶	زنجان
۲۵	مراسم تعزیه گیلان	۸۷/۱۱/۲۶	گیلان
۲۶	مراسم تعزیه شوش	۸۷/۱۱/۲۶	خوزستان
۲۷	مراسم تعزیه بیرجند	۸۷/۱۱/۲۶	خراسان جنوبی
۲۸	مراسم تعزیه گرمسار	۸۷/۱۱/۲۶	سمنان
۲۹	هنر ترمه بافی	۸۷/۱۲/۲۷	کرمان

سید علی حسینی

NOWROUZ

Extract of the National Inventory of the Islamic Republic of Iran
for ICH

Title: Nowrouz

Inscription No: 1

Date of Inscription: 2009

Responsible Body: Office for Inscriptions and Preservation and Revitalization of Intangible and Natural Heritage, Deputy for Cultural Heritage, Iranian Cultural Heritage, Handicrafts and Tourism Organization (ICHHTO)

1. Description

In Iranian Culture, Nowrouz marks the start of every new solar year. In Iranian mythology, Nowrouz is known as the day of creation of mankind, and, as a result, it is included among the holy and ritualistic days. As regards the cycle of seasons, Nowrouz is simultaneous to the first day of spring (the first day of Farvardin, the first month on Iranian calendar: 21 March on Christian calendar.)

Nowrouz is constituted by a series of ritualistic and festive events. Among the major four Iranian seasonal festivals, Nowrouz is the most important one; consequently, it is accompanied by joy and happiness everywhere. The event occupies a highly regarded stance in Iranian mythology, as well as among the myths of a number of other lands that share the culture, including India, Central Asia, etc.

Everywhere, the rituals of Nowrouz encompass three major parts; these parts differ in comprehensiveness from one region to another. The first part includes the, so called, pre-Nowrouz events, that start from mid winter, and last to the last day of the year. These events encompass all of the efforts accomplished to erase the traces of the bitter cold winter, and to become prepared to welcome nature and spring. Among these activities, cleaning of the houses, procurement of new clothes, especially for the children, preparation of special foods, taking part in various Nowrouz games, and holding the Nowrouz peripheral happy ceremonies, with mythological underpinnings, and through utilizing "water" and "fire" as their main components, are worth mentioning.

In Iranian Culture, almost all of the rituals are accompanied with special spread table cloths, with holy elements on them that mark the will for abundance and prosperity. These table cloths are called *sofre* in Persian. Nowrouz is no exception. In the course of the last days before Nowrouz, women collaborate in preparing the tokens and arranging the Nowrouz *Sofre*. The tokens on this *sofre* include a dish with a newly grown green grass that women and children have already grown from different seeds, as well as candles, lamps, sweets, eggs, a mirror, holy books, etc. Each of these tokens is to convey a special ritualistic meaning. To these one must add the seven main tokens of the *sofre*: These seven tokens are seven ritualistically regarded stuff with names that start with the letter «س» ("Siin": the letter corresponding to the sound [s]) in Persian script. Because of this very characteristic, the *sofre* is known as *Sofre-ye Haft Siin* ("the table cloth with seven Siin's"). The seven elements include *Sib* ("apple"), *Serke* ("vinegar"), *Somaaq* ("Sumac"), *Sekke* ("coins"), *Samanu* (the ritualistic Nowrouz dish prepared with through boiling the juice of newly grown wheat), *Sabze* (the Nowrouz green grass dish), and *Sonbol* (the Nowrouz flower).

A last element that has long occupied a special place on *Sofre-ye Haft Siin* is a glass bowl with a couple of gold-fishes swimming in it. On the last day of Nowrouz, these gold-fishes are freed in pools or in running waters.

Among the ceremonies before Nowrouz in Iran, *Chaahaarshanbesoori*, the ceremonies of the last Wednesday of the year, is especially worth mentioning. According to ancient Iranian mythology, by this time people prepare small piles of fire in the passages and jump over them, while singing ceremonial songs. According to the ancient belief, by doing this, people lose their illnesses and gain energy from fire, to enter a new year.

The table cloth is spread in the evening of the last day of the old year: the night before Nowrouz, and all of the family members sit around it. This event defines Nowrouz with its second part: the ceremonies of the Nowrouz evening and day. The major activity on the day of Nowrouz, or the first day of the new year, is constituted by greetings. Especially, those who have experienced a sad event in the old year, such as losing a family member, are greeted warmly by others. People bring gifts and new clothes for the mourning families, and help them to forget the grief.

The Third part of Nowrouz rituals includes the ceremonies of the following days. In Iran these ceremonies last to the thirteenth day of spring. Schools and universities remain closed to the thirteenth day; the holidays for civil employees last for at least seven days. During this relatively long holiday

time, people have the opportunity to take part in a number of ceremonies, greetings, Nowrouz games, or various communal Nowrouz gatherings. All of these events share joy and happiness as their shared characteristics. Especially, women, children, and elders find a time to refresh with the accompaniment of the other members of the family.

The thirteenth day of the new year (13th of Farvardin: April 2nd) is the last day of Nowrouz in Iran. By this time, people leave their houses and move to the countryside, and spend the whole day on green lands and by running water. Taking part in happy games, attending joyful ceremonies, and consumption of delicious foods are among the activities of this day. Called Sizdah-be-dar ("throwing away the misfortunes of the 13th day"), the ceremonies end with leaving the Nowrouz green grass dishes in the running water, as a sign to mark their respect for the nature. The gold fishes of Sofre-ye Haft Siin are also freed on this same day. Young girls, also, tie green grass leaves, while reciting ceremonial poems, to show their eagerness to get married in the new year.

Nowrouz is a time to reaffirm solidarity at the family, community, and national levels. Peace and friendship are among its immediate outcomes. These characteristics are valid at all levels, and are prone to establish solidarity and peace at the regional and international levels, among the Nowrouz-celebrating states.

2. Domain

Nowrouz constitutes the oldest new-year festival of the world. The domain of the whole element covers a vast region between the western mountain ranges of China to the eastern coasts of the Mediterranean Sea, and from the lands to the north of the Caspian Sea to the Persian Gulf and the Indian Subcontinent.

To this one must add the lands in the other parts of the world where Nowrouz-celebrating communities reside.

As for Iran, Nowrouz is celebrated throughout the territory, and by all of the communities, regardless of their languages, beliefs, etc. In the course of its history, all of the communities that have entered Iran have accepted Nowrouz, while having introduced their effects into its makeup.

3. Communities

The Iranian nation encompasses various groups and communities in its population make up. All of these communities regard Nowrouz as a national festival and all of them celebrate it. In all Iranian communities, women play the major role in doing preparations and managing the proceedings; Children constitute that part of the communities who feel the greatest sympathy, and who enjoy most.

Among the characteristics of Nowrouz, the preoccupation of the whole family, and the whole community for a long period of more than two months is worth mentioning. From an economic point of view, during this period the Nowrouz market remains very active; and this, no doubt, contributes to the promotion of the economic cycle of the society at large.

In the course of its long history, a number of Nowrouz occupations have emerged for years; among these, toy making, preparation of clothes, cooking Nowrouz foods and pastries, and the like are but a few examples. Some more specific Nowrouz occupations, specific to the mentioned two-moth period, are: Samanu-pazi (cooking the ritualistic food, Samanu), cultivation of Nowrouz green grass dish, cultivation of Sonbol, the Nowrouz flower, selling the Nowrouz Gold Fish for the haft-sin, and performances of street dances and Nowrouz theatre, and Nowrouz puppet play.

4. Viability Assessment

In the course of its long history, Iran has experienced various socio-cultural developments. However, Nowrouz has never lost its popularity and respect among both ordinary people, and governments. As a result, its uninterrupted continuity defines Nowrouz as a unique ICH element of Iran. The other characteristic of Nowrouz is its full compatibility with the peoples' lives, beliefs, and occupations. No incompatibility of any sort has ever been observed.

A major feature of the Intangible Cultural Heritage is its being continually re-created. Nowrouz constitutes a major example in this regard. In its long history, its has succeeded in promoting within the context of the surrounding culture.

A major factor that has contributed drastically to the perpetuation of Nowrouz has always been the managing and directing role played by women, through which they have also succeeded in successfully transmitting it to younger generations.

As mentioned above, Nowrouz is characterized with the full involvement of women and children, and this same factor has contributed in guaranteeing its viability and considerable promotion.

5. Safeguarding Measures

A) Past and Current Safeguarding Measures

Although throughout the history of the nation, all of the governments have relatively succeeded in helping the promotion of Nowrouz; however, the perpetuation of the rituals has been, mostly, due to the eagerness of the local communities. Currently, the conditions prevailing in the cities, villages, and the colorful Nowrouz markets point to the same public respect.

a- Past and Current Safeguarding Measures by the Local Community
Peoples' love of Nowrouz has always been the major factor determining its perpetuation: This love, and not duty, has automatically resulted in safeguarding the element.

On these same lines, a number of past and current safeguarding measures by the local communities and ordinary people are worth mentioning:

- Choosing Nowrouz as a name for offsprings and places
- Productions of Nowrouz movies, both documentary and dramatic
- Holding non-governmental Nowrouz festivals
- Public endeavors to help the poor sections of societies financially and the like by the time of Nowrouz
- Using the internet public space facilities to prepare and send Nowrouz electronic post cards
- Establishing virtual markets for selling Nowrouz goods
- Performing street dances and theatre with special emphasis on Nowrouz characters
- Performing folkloric music by amateur bands on the streets and in the passages in Nowrouz time
- Holding private section Nowrouz events with the collaboration of school and university student societies
- Holding Nowrouz Gatherings of unions (artists, sportsmen, students, ...), especially on the Day of Nowrouz, and at the turning point of the new year
- Intra- and Inter-city Nowrouz trips and travels
- Massive gatherings of people on Sizdah-be-dar (the 13th day of the new year), and finishing the holidays through respecting the nature

-Producing and performing Nowrouz theatre (traditional theatre, puppet theatre, ordinary theatre, etc.)

b) Past and Current Safeguarding Measures by the Government

Among the past and current safeguarding measures by the government, the following are worth mentioning:

-Holding Nowrouz holidays (13 days for schools and universities, and 7 days for the civil employees), that facilitates massive participation and involvement of people in the ceremonies

-Nowrouz (financial) gifts for the civil employees and the needy; this eases the procurement of the requirements for the ceremonies

-Nowrouz special help for the imprisoned people and their families

-Nowrouz productions of the Islamic Republic of Iran's Broadcasting Corporation (IRIB), that last for 13 days; these include Nowrouz series, Nowrouz features, Nowrouz music, etc. There is a special 24-hour programme for the day of Nowrouz, that starts 12 hours before the turning point time and lasts for 12 hours after this time.

-Producing 13-episode series for all of the TV channels, specifically for Nowrouz audience

-Mobilization of the personnel of the police, the Red Cressent, the fire stations, the Iranian Cultural Heritag, Handicrafts and Tourism Organization, etc, in the form of the Executive Committee for Nowrouz Holidays, to facilitate people's Nowrouz travels and to control possible threats

-Holding and running private sector special Nowrouz tours with the help of related governmental sides

-Providing the customers at the Nowrouz markets with special discounts

B) Proposed Safeguarding Measures

The following measures have been proposed to guarantee the perpetuation of Nowrouz through effective safeguarding in Iran. It is worth mentioning that in this same relation, the governmental sector has planned to assist the non-governmental sectors and the local communities.

It is also worth noting that in the drafting of the measures included below a representative group of the related sides have collaborated with the team of drafters; these include representatives of the local communities, NGO's, the occupations related to Nowrouz, etc.

The last point to mention is that due to the widespread scope of Nowrouz, that virtually involves the whole territory of the Islamic Republic of Iran, and the preoccupation of the whole nation with the event, only a few of the safeguarding programmes of the government will focus on specific communities. Generally, the safeguarding measures listed below constitute major measures that have been planned by the government to be executed throughout the country, and for the whole Iranian nation.

-A yearly growth, equal to 15%, in the Nowrouz gift money paid to the civil employees and the needy sections of the Iranian societies under the protection of the related governmental organizations

-Allocation of a yearly amount of 50,000,000 Rls for registered NGO's active in the field of ICH, to facilitate awareness raising activities on Nowrouz

-Periodic holding of the Meeting of the Presidents of the Nowrouz-celebrating States in Iran

-Establishment of a National Nowrouz Databank, with publically accessible documents

-Yearly discounts on Nowrouz Market goods, in accordance with the yearly rate of inflation, to help the needy, while organizing cheap Nowrouz market points, with the help of municipalities

-Allocation and preparation of open spaces in urban areas, with the help of the related municipalities (each municipality with a budget of between 10,000,000 to 200,000,000 Rls, according to the magnitude of the city and its population), for the bands to perform Nowrouz music, theatre, games, etc.

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

تاریخ: _____
شماره: _____
پیوست: _____

جمهوری اسلامی ایران
پرونده‌ی شماره‌ی ۹ در فهرست معرف
نامزد ثبت در فهرست معرف میراث فرهنگی ناملموس بشری یونسکو

نوع: مشترک (چندملیتی)
کشورهای عضو (به ترتیب حروف الفبا در نگارش به زبان انگلیسی): افغانستان، آذربایجان، هند، جمهوری اسلامی ایران، عراق، قزاقستان، قرقیزستان، پاکستان، تاجیکستان، ترکیه، ترکمنستان، ازبکستان
مدیر پرونده: جمهوری اسلامی ایران

نوروز

چکیده‌ی سیاهه‌ی ملی جمهوری اسلامی ایران ویژه‌ی میراث فرهنگی ناملموس

عنوان: نوروز
شماره‌ی ثبتی: ۱
تاریخ ثبت: ۱۳۸۶
ارگان متولی: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی، و گردشگری، معاونت میراث فرهنگی، دفتر ثبت آثار و فظ و احیاء میراث معنوی و طبیعی

توصیف

نوروز در فرهنگ ایرانی سرآغاز سال خورشیدی است. در اسطوره‌های ایرانی، نوروز روز آفرینش انسان است، و از این رو یکی از روزهای مقدس و آیینی به‌شمار می‌رود. در بحث چرخش فصول، نوروز نخستین روز فصل بهار است (روز آغازین فروردین‌ماه، نخستین ماه سال در تقویم ایرانی، که برابر است با ۲۱ ماه مارس در تقویم مسیحی). نوروز آمیزه‌ای از رویدادهای آیینی و جشن‌گونه است. در میان چهار جشن فصلی سال در ایران، مهم‌ترین آن‌ها نوروز می‌باشد؛ در نتیجه، این آیین در همه‌جا با شادی و سرور همراه است. این رویداد در اسطوره‌های ایرانی و سرزمین‌های دارای این فرهنگ، مانند هندوستان، آسیای مرکزی، و مناطق دیگر، جایگاهی ویژه دارد. آیین‌های نوروزی در سراسر سرزمین‌های رواج آن سه بخش کلی و اصلی را شامل می‌شود، که هر یک از این سه بخش می‌تواند در جایی مفصل‌تر یا خلاصه‌تر باشد. نخستین بخش آیین‌های پیش از نوروز است، که از نیمه‌های زمستان تا آخرین روز سال را دربر می‌گیرد. این بخش شامل زدودن آثار خشونت و سرمای زمستان و پیشواز نوشدن طبیعت و آغاز بهار است. خانه‌تکانی‌ها، تهیه‌ی لباس‌های نو، به‌ویژه، برای کودکان، آماده‌کردن انواع خوراکی‌ها، شرکت در بازی‌های گوناگون، که همه متناسب با خصلت‌های نوروزی است، و برگزاری پاره‌ای خرده‌جشن‌های شاد اغلب دارای زمینه‌ی اسطوره‌ای، و با به‌کارگیری «آب» و «آتش» به‌عنوان بارزترین عناصر، در زمره‌ی این فعالیت‌ها قرار می‌گیرند.

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ: -----
شماره: -----
پیوست: -----

در فرهنگ ایرانی، هر مراسم آیینی‌ای با گستردن سفره‌هایی همراه است که شامل عناصر مقدس برکت‌افزا است. نوروز نیز سفره‌ای از این گونه دارد. در روزهای قبل از نوروز، زنان به تهیه‌ی اجزای سفره و آراستن آن مشغول می‌شوند. اجزای سفره شامل سبزه‌ای است که زنان از چند روز قبل در ظرف‌های گوناگون از دانه‌های مختلف سبز می‌کنند؛ شمع و چراغ، شیرینی، تخم‌مرغ، آینه، کتاب مقدس، و غیره، اجزای دیگر سفره‌ی نوروزی است. هر کدام از این اجزا دارای معنا و مفهومی آیینی است. به این موارد بایستی هفت جزء اصلی سفره را افزود: این هفت جزء هفت ماده‌ی آیینی هستند که نامشان با «س» آغاز می‌شود. به‌خاطر همین ویژگی است که این سفره با نام «سفره‌ی هفت‌سین» خوانده می‌شود. این هفت عنصر عبارت‌اند از «سیب»، «سرکه»، «سماق»، «سکه»، «سمنو» (خوراکی آیینی که با جوشاندن عصاره‌ی گندم جوانه‌زده تهیه می‌شود)، «سبزه»، و «سنبل» (گل نوروزی).

آخرین عنصر، که زمانی طولانی است که جایی ویژه را در سفره‌ی هفت‌سین به خود اختصاص داده، یک تنگ با یک جفت ماهی قرمز است. در آخرین روز از مراسم نوروز این ماهی‌ها را در آب‌گیرها یا آب‌های روان آزاد می‌سازند. در میان مراسم پیش از نوروز در ایران، «چهارشنبه‌سوری»، جشن چهارشنبه‌ی آخر سال، شایان ذکر است. مطابق اسطوره‌های ایرانی باستان، در این هنگام مردم توده‌های کوچکی از آتش را در گذرگاه‌ها می‌افروزند و، در حالی که آوازه‌هایی آیینی را می‌خوانند، از روی آن‌ها می‌پرند. براساس باوری باستانی، با این کار ناتوانی‌ها از مردم دور می‌شوند و نیروی آتش به آن‌ها داده می‌شود، به‌نحوی که برای ورود به سال جدید مهیا می‌شوند.

سفره را از شب قبل از تحویل سال، یا شب نوروز، می‌گسترند، و همه‌ی افراد خانواده‌ها دور آن می‌نشینند. و این دومین بخش نوروز است که به شب و روز نوروز اختصاص دارد. مهم‌ترین رسم روز نوروز، یا روز اول سال، دیدوبازدیدهای خانواده‌ها، به‌خصوص دیدار کسانی است که در سال گذشته اندوهی داشته‌اند، از جمله کسانی که کسی را از دست داده‌اند. معمولاً، برای خانواده‌هایی که سوگوارند لباس و شادیانه می‌برند، تا اندوهشان تمام شود.

سومین بخش نوروز آیین‌های نوروز مراسمی است که در روزهای بعد برگزار می‌شوند. در ایران این بخش تا سیزدهمین روز بهار ادامه می‌یابد. مدارس و دانشگاه‌ها تا سیزدهمین روز تعطیلند؛ برای کارمندان دولت دست‌کم هفت روز تعطیلی نوروزی برقرار است. در طول این تعطیلات نسبتاً طولانی، مردم این فرصت را دارند تا در شماری از مراسم، دیدوبازدیدها، بازی‌های نوروزی، یا گردهم‌آیی‌های گوناگون نوروزی شرکت کنند. در تمامی این رویدادها شادمانی به‌عنوان یک ویژگی مشترک وجود دارد. در این ایام، به‌ویژه زنان، کودکان، و سال‌خوردگان زمانی را برای تجدید روحیه در همراهی با دیگر اعضای خانواده پیدا می‌کنند.

سیزدهمی روز سال (سیزده فروردین: دوّم آوریل) آخرین روز نوروز در ایران است. در این زمان مردم خانه‌ها را ترک می‌کنند و به صحرا می‌روند، دو کل روز را در فضاها سبز و در کنار آب‌های روان می‌گذرانند. شرکت در بازی‌های شاد، حضور در مراسم شاد، و خوردن غذاهای لذیذ از جمله فعالیت‌های این روز هستند. مراسم این روز، روز «سیزده‌به‌در» («روز دورشدن از نحسی‌های سیزدهمین روز»)، با سپردن سبزه به آب روان پایان می‌پذیرند، که نمادی است از احترام به طبیعت. ماهی‌های قرمز سفره‌ی هفت‌سین، نیز، در همین روز آزاد می‌شوند. دختران جوان نیز با گره‌زدن سبزه و خواندن اشعاری آیینی، آمادگی خود را برای همسرگزینی در سال جدید اعلام می‌دارند.

نوروز زمان بازگویی انسجام در سطوح خانواده، اجتماع، و کشور است. صلح و دوستی از جمله‌ی پی‌آمدهای فوری این مراسم هستند. این ویژگی‌ها در کلیه‌ی سطوح روایی دارند، و این قابلیت را ایجاد می‌کنند که وحدت و صلح در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی، در جمع کشورهای حوزه‌ی نوروز، تحکیم شوند.

قلمرو

نوروز کهن‌ترین سال‌جشن مستمر جهان است. این آیین در منطقه‌ای از کوه‌های غربی چین تا کرانه‌های دریای مدیترانه، و از شمال دریای خزر تا هند و خلیج فارس رواج دارد. به این مجموعه بایستی سرزمین‌های پراکنده در بخش‌های دیگر جهان را افزود که اجتماعات دارای فرهنگ نوروز در آن‌ها اقامت دارند. در ایران در سرتاسر کشور، و توسط تمام اجتماعات، صرف‌نظر از زبان‌شان، اعتقاداتشان، و ... جشن گرفته می‌شود. در طول تاریخ، همه‌ی گروه‌های قومی، مذهبی، و غیره که به سرزمین ایران آمده‌اند، نوروز را پذیرفته‌اند، از آن متأثر شده‌اند، و بر آن اثر گذاشته‌اند. نوروز در ایران، صرف‌نظر از تفاوت‌های اعتقادی، قومی، زبانی، و جز آن، در همه‌ی گروه‌های اجتماعی جشن گرفته می‌شود، و عمومیت دارد.

اجتماعات

سرزمین ایران، به‌لحاظ ترکیب جمعیتی، گروه‌های گوناگون و متعددی را در برمی‌گیرد. همه‌ی این اجتماعات به نوروز به‌عنوان جشن ملی باور دارند، و آن را جشن می‌گیرند. در این گروه‌های اجتماعی، به‌ویژه زنان نقش اساسی در تدارک و برگزاری جشن نوروز دارند، و کودکان بیش از هر گروه دیگری آن را با همه‌ی وجود احساس می‌کنند. از ویژگی‌های نوروز یکی آن است که کل خانواده، و کل جامعه، برای مدتی طولانی، بیش از دو ماه، درگیر آن هستند. به‌لحاظ اقتصادی، در تمام طول این زمان برگزاری نوروز، بازارهای نوروزی پررونق و مشتری هستند. از این رو، چرخه‌ی اقتصادی جامعه شکل می‌گیرد. در طول تاریخ طولانی این مراسم، مشاغل نوروزی چندی سال‌ها است که شکل گرفته‌اند؛ در جمع این مشاغل، اسباب‌بازی‌سازی، تولید البسه، تولید خوراکی‌ها و شیرینی‌های نوروزی، تنها چند نمونه هستند. برخی از مشاغل ویژه‌تر، که به‌طور خاص در دوره‌ی دوماهه‌ی اشاره‌شده برقرارند، شامل سمنوبزی (پخت خوراک آیینی سمنو)، کاشت سبزه‌ی نوروزی، پرورش سنبل (گل سفره‌ی هفت‌سین)، فروش ماهی قرمز برای سفره‌ی نوروزی، و اجرای نمایش‌های خیابانی با شخصیت‌های نوروزی، و اجرای خیمه‌شب‌بازی‌های نوروزی، و امثال آن‌ها می‌شوند.

برآورد وضعیت پایداری

سرزمین ایران در طول تاریخ طولانی‌اش تحولات اجتماعی-فرهنگی گوناگونی را تجربه کرده است. با این حال، نوروز هیچ‌گاه محبوبیت و احترام خود را نزد مردم عادی، و حکومت‌ها، از دست نداده است. از این رو، می‌توان گفت که استمرار بدون انقطاع نوروز از ویژگی‌های منحصربه‌فرد آن در ایران است. ویژگی دیگر نوروز انطباق همه‌ی بخش‌های مختلف جشن با کار و زندگی مردم و با مبانی اعتقادی آن‌ها است. و از این نظر، هیچ ناهمگونی‌ای با گروه‌های مختلف در آن دیده نمی‌شود. یکی از ویژگی‌های اصلی میراث فرهنگی ناملموس، بازآفریده‌شدن مستمر آن است. نوروز از این جنبه، یکی از بارزترین مثال‌ها است. نوروز در طول تاریخ طولانی خود، به‌راحتی، با فرهنگ پیرامون زمانه سازگاری یافته است. از جمله مهم‌ترین عوامل پایداری سنت‌های نوروزی نقش مدیریتی زنان در چگونگی برگزاری نوروز و آموزش آن‌ها به کودکان و نسل‌های جوان‌تر، و ایجاد دل‌بستگی به نوروز در آن‌ها است.

ریاست جمهوری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ: -----
شماره: -----
پیوست: -----

حضور پررنگ زنان و کودکان از خصلت‌های بارز جشن نوروز است، که آن را متمایز می‌سازد، و البته در طول تاریخ به پایداری و توسعه‌ی چشم‌گیر آن کمک کرده است.

اقدامات پاسدارانه

الف) اقدامات پاسدارانه‌ی قبلی و جاری

اگرچه در طول تاریخ ایران، همه‌ی دولت‌ها، کم‌وبیش به برگزاری نوروز و توسعه و رواج آن کمک کرده‌اند، اما به‌جرات می‌توان گفت که استمرار این جشن بیش‌تر ناشی از گرایش‌های باورمندان‌هی مردم بوده است. در دوره‌ی معاصر، نیز، حال و هوای شهرها و روستاها و عیدبازارهای پررنگ‌ونقش نوروزی حکایت از همین توجه عمومی دارد.

- اقدامات پاسدارانه‌ی قبلی و جاری در اجتماعات محلی

دل‌بستگی مردم به جشن نوروز، اصلی‌ترین عامل پاسداری از این عنصر می‌باشد: احساس دل‌بستگی، و نه احساس وظیفه، که در جمع عموم مردم حضور دارد، خودبه‌خود موجب پاسداری از این مراسم بوده است.

در همین راستا، چندین اقدام پاسدارانه‌ی قبلی و جاری توسط اجتماعات محلی و مردم عادی شایان ذکرند:

- نام‌گذاری افراد و مکان‌ها با نام «نوروز»

- ساخت فیلم‌های نوروزی، اعم از مستند و داستانی

- برگزاری جشنواره‌های نوروزی غیردولتی

- اقدامات خودجوش مردمی برای کمک به افراد بی‌بضاعت در هنگام نوروز

- استفاده از شبکه‌های اجتماعی اینترنتی برای ارسال کارت‌های تبریک الکترونیکی

- برگزاری بازارهای مجازی فروش اقلام نوروزی

- اجرای نمایش‌های خیابانی با شخصیت‌های نوروزی

- اجرای موسیقی فولکلور توسط گروه‌های خودجوش در خیابان‌ها و گذرگاه‌ها

- برگزاری رویدادهای نوروزی توسط کانون‌های دانش‌آموزی و دانشجویی به‌صورت خصوصی

- گردهم‌آیی‌های خودجوش صنفی (هنرمندان، ورزش‌کاران، دانشجویان، ...)، به‌ویژه در هنگام تحویل سال

- سفرهای نوروزی شهری و بین‌شهری،

- حضور فعال در سیزدهمین روز نوروز، سیزده‌به‌در، و اتمام تعطیلات نوروزی با جشن و با احترام به طبیعت

- تولید و اجرای نمایش‌های نوروزی (تئاتر، نمایش عروسکی، تئاتر سنتی، و ...)

- اقدامات پاسدارانه‌ی قبلی و جاری دولت

از میان اقدامات پاسدارانه‌ی قبلی و جاری دولت، موارد زیر قابل ذکرند:

- تعطیلات نوروزی (سیزده روز برای آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها، و هفت روز برای کارمندان دولت)، که موجبات

مشارکت گسترده‌ی مردم را در این مراسم فراهم می‌آورد،

- پاداش‌های نوروزی برای کارمندان دولت و نیازمندان، که زمینه‌ی مناسب را برای تدارک‌دیدن مطلوب برگزاری جشن

فراهم می‌کند،

- کمک‌های ویژه‌ی نوروزی برای زندانیان و خانواده‌های آن‌ها،

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

بسمه تعالی

تاریخ:-----
شماره:-----
پیوست:-----

- برنامه‌های نوروزی صدا و سیما، که در تمامی مدت تعطیلات سیزده‌روزه‌ی نوروز ادامه دارند؛ این برنامه‌ها شامل سریال‌های نوروزی، فیلم‌های سینمایی نوروزی، برنامه‌های موسیقی نوروزی، و امثال آن‌ها می‌شوند. برای لحظه‌ی تحویل سال یک برنامه‌ی ویژه‌ی ۲۴ ساعته تولید می‌شود که از دوازده ساعت پیش از لحظه‌ی تحویل سال آغاز می‌شود، و تا دوازده ساعت بعد از این لحظه ادامه دارد.

- تولید و پخش سریال‌های سیزده‌قسمتی ویژه‌ی نوروز در تمام کانال‌های تلویزیونی صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، ویژه‌ی تماشاگران نوروزی

- بسیج نیروهای انتظامی، هلال احمر، آتش‌نشانی، میراث، و ... در قالب ستاد تعطیلات نوروزی، برای تسهیل سفرهای بین‌شهری مردم در تعطیلات نوروز و رسیدگی به حوادث احتمالی

- برگزاری تورهای ویژه‌ی نوروزی با هماهنگی ارگان‌های دولتی مسئول حوزه‌ی گردشگری

- اعمال تخفیف‌های نوروزی در حوزه‌ی بازار

ب) اقدامات پاسدارانه‌ی پیشنهادی

اقدامات زیر برای تضمین ماندگاری نوروز از طریق پاسداری موثر در ایران پیشنهاد می‌گردند. شایان ذکر است که در این ارتباط، مقرر است که بخش دولتی برای یاری‌رسانی به بخش‌های غیردولتی و اجتماعات محلی اقدام کند. همچنین این نکته لازم است مورد تأکید قرار گیرد که در نگارش اقدامات این بخش، زیرمجموعه‌ای گزیده از گروه‌ها و اجتماعات ذی‌ربط با گروه نگارندگان پرونده همکاری داشته‌اند؛ این مجموعه شامل نمایندگان اجتماعات محلی، تشکل‌های مردمی، صنوف مرتبط با نوروز، و جز آن‌ها می‌شود.

نکته‌ی شایان ذکر دیگر این‌که نظر به فراگیربودن نوروز در کل پهنه‌ی جمهوری اسلامی ایران، و درگیربودن کل ملت ایران به این موضوع، تنها تعداد کمی از اقدامات پاسدارانه‌ی دولت مختص به برخی از اجتماعات خاص خواهند بود. به‌طور کلی، اقدامات پاسدارانه‌ای که در زیر فهرست می‌شوند اقدامات کلانی هستند که دولت قصد اجرای آن‌ها را در سطح کل کشور، و در ارتباط با کل ملت ایران، دارد.

- افزایش پانزده درصدی سالانه‌ی عیدی کارمندان دولت و افراد تحت ارگان‌های مرتبط، به‌طور مستمر در هر سال؛

- اختصاص مبلغ ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال اعتبار به تشکل‌های مردمی ثبت‌شده‌ی فعال در حوزه‌ی میراث فرهنگی ناملموس، برای فعالیت در زمینه‌های آگاهی‌افزایی در حوزه‌ی نوروز،

- برگزاری دوره‌ای نشست سران کشورهای حوزه‌ی نوروز در کشور ایران،

- ایجاد بانک اطلاعاتی ملی مربوط به مستندات نوروزی، قابل دست‌رس برای همه‌گان،

- اعمال تخفیف‌های سالانه، هماهنگ با افزایش نرخ تورم، برای کالاهای نوروزی، به‌منظور کمک به اقشار کم‌بضاعت، و تأسیس بازارهای ارزان نوروزی، با همکاری شهرداری‌ها،

- اختصاص و آماده‌سازی فضاهای روباز مناسب در شهرها، با همکاری شهرداری‌های مربوطه (هر شهرداری، بین ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تا ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال، بسته به وسعت شهر و جمعیت آن)، برای اجرای موسیقی نوروزی، نمایش‌های نوروزی، بازی‌های نوروزی، و امثال آن‌ها،